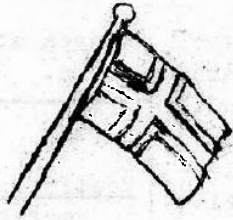

FRITT

LAND

Nr. 39. - 1. årg.

Mandag 12. juni 1944.

AT OG TYSKERNE.

Det er underlig hvor litet hell tyskerne har hatt med sitt politiske spill i de siste 50 år. Keiser Wilhelms "frie hånds" politikk, som var en selsom blanding mindreverdighetsfølelser og maktpolitikk, endte i den første verdenskrigs katastrofe for Tyskland. Adolf Hitlers "dynamiske" politikk, som er en fortsettelse av keiser Wilhelms, tilsatt undermenneskementalitetet (Herrefolk, "Massernes opprør" etc.), truer med å ende i en kataklysmen - en verdensødeleggelse, som Tyskland og bare det får ansvaret for. Hva kan det skyldes? En hovedårsak er sikkert tyskernes fantastiske mangel på psykologisk sans, forståelse og respekt for andre folks liv og livsformer, og deres eventyrlige politiske løgnaktighet, som berøver dem andre folks tillit.

Hitler lovet Norge beskyttelse mot "engelsk overfall" og før hele verden forkynte ham at nazismen ikke var eksportvare. Hva hendte, han selv overfalt oss på den mest kyniske måte og etter kuppet innførte han nazismen i Norge ved hjelp av sitt politiske apparat og quislingene, sitt ekle haleheng. Overfallet ga øyeblikkelige militære, taktiske fordeler, men vil nå i sluttkampen kanskje vise seg å være et stort strategisk feilgrep. Sikkert er imidlertid at innføring av nazistyre i Norge like fra begynnelsen av, var en dundrende dumhet. Før året 1940 var omme, var dette i vill strid med idretts-, skole- og kirkefronter - og lærernes og prestenes kamp ble verdensbegivenheter til støtte for demokratiets sak og til uoverskuelig ^{skade} for Tysklands. En tysk offisers bitre replikk mot slutten av 1940 kunne forsåvidt være berettiget "Det tok Wehrmacht 7 uker å erobre Norge - det har tatt politikerne 7 måneder å tape det! De utallige dumheter som senere etterhvert og vekselvis er begått av Reichskommisariatet, SS og NS i Norge skal vi her forbigå i taushet. Det er bare forbausende at den tyske militærmakt rolig har sett på utviklingen. Skulle det være SS' voldsomme økning på Wehrmachts bekostning som er grunnen, og har denne Hitlers private har paralisert Wehrmachts tenke- og handlingsbevegelser?

Som i Norge synes det å være i andre land, f. eks. Frankrike, hvor samarbeidet mellom de tyske politikere og Vichy har ført til masseutskrivning for tvangsarbeid i tysk tjeneste og hvor utskrivningen, på samme måte som registreringen av AT i Norge, har tvunget de utskrevne patrioter til å gå i dekning, søke til skogene og fjellene. Vel informerte mener at

den kjempemessige franske partisanbevegelse "le maquis" hovedsakelig er rekrutert av patrioter som er unnevket arbeidsutskrivningen. Idag er denne partisanbevegelse en mektig fare i ryggen på de mot invasjonen kjempende tyske hærer. Dette er sikkert kjent for den tyske hærledelse også i Norge. Når nå Quisling og hans fylkesfører, Astrup, har fått frie hender til å tvinge igjennom AT's registrering, kan ingen tenkende nordmann unngå å spørre: er det tyskernes mening på død og liv å ville skape en partisanhær i Norge for å ha den i ryggen når invasjonen kommer? Skal NS jage 90.000 unge nordmenn ut i skogene og opp i fjellene for derfra å øke tyskernes vanskeligheter?

Herrefolket har øyensynlig intet lært og intet forstått.

INVASJONSBIKLE.

Det bilde som pressen i de nøytrale land gir av ~~invasjonens~~ overveldende, og man får et inntrykk av de vannvittige strider som utkjempes og det kolossale apparat som er satt igang. Strandtroppene som betegnes som invasjonens ryggrad utfører et kjempemessig organisasjonsarbeid. De sørger for at troppene inne i landet får forsyninger og forsterkninger. Krigsmaskineriet krever tusener på tusener tonn materiell hver eneste dag og for hvert nytt kompani som landsettes øker behovet. Klikker dette arbeid blir det katastrofalt. I bruhodene fårner alt seg opp mens en stadig strøm av våter løper inn. For en legmann virker det helt kaotisk. De spesialbygde landingsfartøyer øser ut tanks, kanoner og ammunisjon. Hver enkelt av disse ting skal sendes til sitt bestemte sted uten opphold. Alt rullende materiell "vasser" iland og forsvinner innover veiene som er uframkommelige i motsatt retning. - Ilden fra tunge sjøstridskrefter soper bort tyskerne i de små kyststederne og rydder opp i deres tanks-formasjoner inne i landet. - Hvert 5. sekund avgår transportfly fra England, og landsetninger fra luften pågår uavbrutt. Strømmen over kanalen danner en luftkonvoi på over 80 km langde. Disse konvoiene har foreløpig gått uantastet. Dette kan etter ekspertenes meninger ha sin grunn i at tyskerne sparer på sine flyreserver, mange mener også at disse flyreserver er langt mindre enn antatt. Det regnes med at de allierte har landsatt mellom 200- og 300 tusen mann fra luften og fra sjøen. - Om kampene skriver utenlandsk presse at de er harde og bitre. Et øyevitne ^{er} bretter om tyskernes hensynsløshet: en USA-korporal hadde tatt 5 fanger og beordret disse til å gå med opprakte hender

å marsjere til nærmeste allierte stilling. Tyske krigskjettere skjøt samtlige seks. Således ble flere drept en fiende spilte det tydelig ingen rolle at fem tyske liv gikk tapt. En fallskjermjeger beretter at de første fallskjerm SOLDATER som landet på fransk jord bl.a. hadde fått tildelt seg som oppgave å besette bruene over elver og kanaler bak Atlanterhavskysten før tyskerne rakk å sprengte disse. Takk et være den raskehet og det mot de allierte fallskjerm SOLDATER viste, lykkedes dette over all forventning. "Vi snakket med en bergermestert som sa: Gudske lov at dere kom, dere kom i grevens tid; i neste uke skulle alle menn utkommanderes for å trekke pigstråsperringer over pølene der hvor dere kom ned!"

NYHETENE FREDAG OG LØRDAG.

Vestfronten. De alliertes framgang fortsetter tilfredsstillende til tross for nye tyske forsterkninger. Fredag meldes at troppene har nådd Caen og at amerikanske styrker rykker mot Carentan. Amerikanske tropper har spredd seg i viftforma og inntatt Formigny 15 km n.v. for Bayeux. Lørdag ble det meldt at de allierte hadde fått en fast front fra Bayeux til Isigny. Amerikanske tropper har inntatt St. Mere Eglise og derved avskåret jernbanen til Cherbourg. Amerikanerne har inntatt Isigny og Trevières mellom Isigny og Bayeux. Ved Isigny ble broen over elven tatt i ubeskadiget stand. Den er meget viktig for veiforbindelsen fra Caen til elveuunningen n. for Isigny. Bruhodet på Cherbourghalvøya ble utvidet. Britiske luftbårne tropper ble landsatt bak de tyske linjer med tanks og kamper. Nye luftbårne tropper og fallskjermavdelinger lander foran de allierte linjer. Franske fallskjermtropper er med. Flere stillinger i det tyske luftforsvar er så isolert at de er nødt til å kjempe uten ordre og uten hjelp. Lørdag var tatt mellom 4 og 5.000 fanger. Amerikanske liberatorfly og flyvende festninger har angrepet tyske befestningsanlegg i Bretagne og Normandie. R.A.F. har angrepet 4 tyske flyplasser i N-Frankrike, Fleur, Rennes Laval og La Mans. Flyvåpnet hamrer løs på de fiendtlige kommunikasjonslinjer bak slagfeltet. I Bayeux holder befolkningen på med å gjøre opp med forrederne som har samarbeidet med tyskerne. Franske geriljatropper forsøker å holde dem tilbake, men det er vanskelig. Det er feststemning i Bayeux, men hatet mot tyskerne og forrederne stiller alt annet i skyggen. Den franske befolkning kan ikke skjule sin begeistring, men det er tydelig at den følger advarselen fra den allierte overkommende om å forholde seg rolig. Alle som har anledning saboterer. Mange gode patrioter som ikke har sabotert tidligere benytter nå anledningen. Vichyradioen kvaugjorde idag forbud mot all bilkjøring i 4 departementer. Det vil bli skutt uten varsel på alle kjøretøier som ikke har den nødvendige tillatelse. Det er blitt pålagt befolk-

ningen strenge innkrenkninger i bevegelsesfriheten.

NYHETENE SØNDAG.

Vestfronten. Cherbourgshalvøya er sterkt truet. De amerikanske tropper har nådd halvveis over halvøya, og har delvis fått føling med de amerikanske tropper som er landsatt n. for Coutances på Cherbourgshalvøyas vestkyst. Tre tyske divisjoner står således i fare for å bli innringet. De all. holder en 80 km sammenhengende front fra n. for St. Mere Eglise og til Caen. Fronten er 18 km dyp på det dypeste. Dette er ved Tilly-sur-Seulles som ble erobret av britiske tropper. I det oversvømmede område mellom Carentan og Isigny har amerikanske tropper erobret en høidestilling. Det kjempes heftig om Carentan som tyskerne fortvilet klamrer seg til. Amerikanerne har så og si omringet byen. N.v. for Carentan har troppene satt over elva etter å ha brutt ned fiendens motstand. Tross vedvarende voldsomme angrep har fienden ikke hatt noen framgang mot våre stillinger utenfor Caen. Lenger øst har engelskmennene opprettet et bruhode på ø-siden av elva Orne. 12 motangrep er her slått tilbake. Strandbreddene beskytes så og si ikke lenger. Hundrevis av skip ligger og løsser utenfor kysten, og amfibiebiler farer fram og tilbake mellom skipene og land. Spitfirefly starter og lander fra de provisoriske flyplasser ved kysten. Allierte fly har angrepet fiendtlige sambandslinjer, og da det nesten ikke var noen motstand i luften bombet de av og til fra 60 m høide. Jagerfly angrep jernbanemål fra hustakhøide. Iflg. de siste meldinger har amerikanerne passert de oversvømmede områder langs elva Aure. Været har bedret seg og dette letter landsetningen av forsterkninger. Tyskerne har satt inn sine strategiske reserver for å stoppe de all. framgang, men dette er ikke lykkedes dem. Det franske folks motstand øker for hver dag som går. De hjelper de allierte med opplysninger og pleier de sårede. Den franske hjemmefront er glimrende organisert. Tusenvis fra det befrieede område vil trekke i uniform. General Wason skriver: Atlanterhavsveggen er brutt og med den mange tyske løfter.

Italia. 8. indiske divisjon har inntatt Pescara ved Adriaterhavet. Chieti er besatt og tyskerne har evakuert Sulmona. Avezzano på veien til Pescara fra Rom er inntatt. 16 km nord for Viterbo er Canino og Montalto di Castro besatt. Det tyske tilbaketog foregår i fullstendig ubøiden. Tiltrøss for at 5. arme rykker fram over 20 km om dagen har Kesselring et klart forsprang. Av de 23 divisjoner Kesselring disponerer i Italia, har han satt de 20 inn i kampene. Sen St. Stefano er evakuert av tyskerne. Oljelager i Trieste og oljeraffinerier i Ploesti er bombet.

Vestfronten. De finske og tyske meldinger om angrep på Det Karelske Nes, midtfronten og i Galitzia er ikke bekreftet fra Moskva.